

บทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
ในโรงเรียนเขตอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1

สำนักงานบริหารและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

สมพร ปากกะพอก

เลขทะเบียน	137230
วันที่	11/11/2549
เวลา	29.00

29.00
ศ ป

แหล่งรวมความรู้
มุ่งสู่โลกกว้าง
อย่างไร้พรมแดน

ภาคินพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

พ.ศ. 2549

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

หัวข้อภาคินิพนธ์

บทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
ในโรงเรียนเขตอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1

ผู้วิจัย

สมพร ปากกะพอก

สาขา

การบริหารการศึกษา

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

อาจารย์อมร กาญจนะ

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานการสอบ
(อาจารย์ปราโมทย์ เทพพัฒน)

..... ประธานกรรมการที่ปรึกษา
(อาจารย์อมร กาญจนะ)

..... กรรมการสาขา
(ดร.นพวรรณ เชาว์ดำรงสกุล)

สำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร อนุมัติให้นับภาคินิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรชัย ไทรชมภู)
ผู้อำนวยการสำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา
วันที่ เดือน พ.ศ.
14 มี.ค. 2550

บทคัดย่อ

หัวข้อภาคานิพนธ์

บทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
ในโรงเรียนเขตอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1

ผู้วิจัย

สมพร ปากกะพอก

ระดับการศึกษา

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

พ.ศ.

2549

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

อมร กาญจนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียนเขตอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ประชากรที่ใช้ประกอบด้วยพระสังฆาธิการในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี จำนวน 47 รูป ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ความถี่ และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ผลการวิจัยพบว่า

บทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียนพระสังฆาธิการได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทั้งสองด้านแต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่าด้านการประพฤติปฏิบัติตนของพระสังฆาธิการค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านการอบรมสั่งสอนพระพุทธศาสนาในโรงเรียนเป็นที่น่าสนใจกว่าด้านการอบรมสั่งสอนที่จำแนกเป็นด้านหลักสูตรด้านการสอน และด้านการวัดและประเมินผล พบว่าค่าเฉลี่ยด้านวิธีสอนอยู่ในระดับมากและสูงกว่าด้านหลักสูตรและด้านการวัดประเมินผลซึ่งอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อย่อย

Abstract

Thesis title

The Roles of Ecclesiastical Officials in Spreading Buddhism at School in Mueng District of Saraburi Province under Saraburi Educational Service Office Area 1

The Researcher

Somporn Pakkapork

Level of study

Master of Education ; Educational Administration

Year

2006

Chairman of Thesis Advisor

Amorn Kanchana

The objective of the study was to investigate the roles of ecclesiastical officials in spreading at schools in Muang District were of Saraburi Province under Saraburi Educational service Area office 1. The population were 47 ecclesiastical officials and 24 directors of the educational institutions. The instrument of the study was the questionnaire using 5 alternatives rating scale. The statistics used in this research were frequency percentage, mean and standard deviation.

The results found that the roles of ecclesiastical officials in spreading Buddhism in school were at a high level.

Having considered each aspect, it was found that their behavior was higher than their teaching Buddhism at school. It was also found that their teaching method was at a high level, while the other aspects i.e., curriculum, and measurement and evaluation were at a moderate level.

กิตติกรรมประกาศ

ในการวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความเมตตาและการช่วยเหลือจากท่าน อาจารย์อมร กาญจนะ ประธานกรรมการที่ปรึกษาที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าของท่านในการให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขงานวิจัยครั้งนี้จนเสร็จสมบูรณ์และให้กำลังใจในการทำภาคินิพนธ์นี้ อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ เจ้าคณะอำเภอเมืองสระบุรี ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 พระสังฆาธิการเขตอำเภอเมืองสระบุรี ผู้อำนวยการโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองสระบุรีและคณะกรรมการสอบภาคินิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณอาจารย์ชีพ ดั่งสูงเนิน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดขอนแก่นและ อาจารย์อภิสิทธิ์ ภาชนะวรรณ ศิกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ที่ช่วยเรียบเรียงและให้คำปรึกษาที่เป็นคุณค่าและประโยชน์ทำให้ภาคินิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัยในครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

สมพร ปากกะพอก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท.....	9
สถาบันสงฆ์และสังคมไทย.....	18
แนวคิดเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา.....	19
การบริหารงานวิชาการ.....	20
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1.....	28
วัดในเขตอำเภอเมืองสระบุรี.....	29
โรงเรียนในเขตอำเภอเมืองสระบุรี.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	34

3 วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	37
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็น ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระบุรี เขต 1 ที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี และ พระสังฆาธิการวัดที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี.....	40
ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของพระสังฆาธิการและ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของพระสังฆาธิการ ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียนเขตอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1.....	43

5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
อภิปรายผล.....	61
ข้อเสนอแนะ.....	63

บรรณานุกรม.....	65
-----------------	----

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย.....	71
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	77
ภาคผนวก ค รายชื่อโรงเรียนขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	80
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์การเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	82
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	85
ภาคผนวก ฉ แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเครื่องมือในการวิจัย.....	95
ภาคผนวก ช หลักสูตรการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	100
ประวัติผู้วิจัย.....	111

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงจำนวนวัดในเขตอำเภอเมือง สระบุรี.....	29
2.2 แสดงจำนวนโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สระบุรี.....	30
3.1 จำนวนประชากรกลุ่ม ตัวอย่าง.....	36
.....	
4.1 แสดงสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระบุรี เขต 1.....	41
4.2 แสดงสถานภาพของพระสังฆาธิการ ในเขตอำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี.....	42
4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติตามบทบาทที่มีต่อ พระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน ในภาพรวมทั้ง 2 ด้าน.....	44
4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติตามบทบาทที่มีต่อ พระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน ในภาพรวม ด้านการประพฤติปฏิบัติตน.....	45
4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติตามบทบาทที่มีต่อ พระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน จำแนกตามรายด้าน ด้านการประพฤติปฏิบัติต่อตนเอง.....	46
4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติตามบทบาทที่มีต่อ พระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน ด้านการประพฤติ ปฏิบัติต่อประชาชน.....	47
4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติตามบทบาทที่มีต่อ พระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน ในภาพรวม ด้านการอบรมสั่งสอนพุทธศาสนาในโรงเรียน.....	48
4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติตามบทบาทที่มีต่อ พระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน จำแนกตามรายด้าน	

ด้านการอบรมสั่งสอนพุทธศาสนาในโรงเรียน.....	49
--	----

4.9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติตามบทบาทที่มีต่อ พระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน จำแนกตามรายด้าน	52
ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา.....	

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	35